

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Machinaal houtbewerker

////////////////////////////////////
BK-0073-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Machinaal houtbewerker

Deze benaming wordt gebruikt in de rubriek “Andere benamingen” in de Competent-fiche H220701 Meubelmaker.

1.2 DEFINITIE

Het voorbereiden van de eigen werkzaamheden en het verwerken van de grondstoffen, het in- en omstellen van (houtbewerkings)machines en het bewerken van werkstukken teneinde onderdelen voor schrijnwerkelementen, meubelen, interieurelementen, decors en standen, ... in hout en plaatmateriaal aan de hand van een werkopdracht te vervaardigen.

1.3 EXTRA INFORMATIE

De machinaal houtbewerker verzamelt het hout of plaatmateriaal die hij met enkelvoudige conventionele houtbewerkingsmachines om te zagen, schaven, boren, profileren en/of schuren bewerkt. Het betreft dikwijls gestandaardiseerd werk en repetitieve handelingen aan één of meerdere houtbewerkingsmachines. Afhankelijk van het soort houtbewerkingsmachine kan dit meer of minder geautomatiseerd plaats vinden.

Opmerking: Alhoewel het beroep van machinaal houtbewerker en meubelmaker dicht bij elkaar aanleunen (idem voor andere beroepen zoals werkplaatsinterieurbouwer, werkplaatsbinnenschrijnwerker, werkplaatsbuitenschrijnwerker hout, werkplaatsschrijnwerker houtbouw), is er toch een belangrijk verschil tussen deze beroepen. De meubelmaker en de werkplaatsschrijnwerkers interpreteren de tekening of het plan om het werkstuk in zijn geheel uit te voeren. De machinaal houtbewerker werkt een onderdeel af en leest hiervoor geen tekening in zijn geheel, maar ontvangt een werktekening met enkel de uit te voeren opdracht.

Onderdelen in hout of plaatmateriaal produceren aan een volautomatische lijn behoort niet tot het takenpakket van de machinaal houtbewerker, dit gebeurt door de productieoperator hout.

1.4 SECTOREN

- Houtnijverheid (PC125 Houtnijverheid, PC126 Stoffering en houtbewerking)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

WOODWIZE

Mede-indieners

Bestuur Woodwize vzw

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): H220701 Meubelmaker (m/v), 5 november 2012
- Onderzoek/studie: Onderzoek naar de kwalificatiebehoeften voor meubelmaker i.s.m. het OpleidingCentrum Hout (SERV D/1998/4665/27)
- Beroeps(competentie)profiel: Beroepscompetentieprofielen van Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid fvb - ffc constructiv: "Houtskeletbouwer", "Interieurbouwer", "Binnenschrijnwerker" en "Buitenschrijnwerker" (2012)

Relatie tot het referentiekader

De Competent-fiche H220701 geeft in haar huidige vorm niet volledig en exact geformuleerd weer wat de competenties zijn van een machinaal houtbewerker. Vanuit de sector werd beslist om dit dossier in eerste instantie te laten steunen op het onderzoek naar de kwalificatiebehoeften voor de meubelmaker (SERV D/1998/4665/27) en de beroepscompetentieprofielen van Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid fvb - ffc constructiv: "Houtskeletbouwer", "Interieurbouwer", "Binnenschrijnwerker" en "Buitenschrijnwerker".

De activiteiten zoals overgenomen uit het onderzoek naar de kwalificatiebehoeften voor de meubelmaker stemmen in danige mate overeen met de Competent-fiche dat de basisactiviteiten, nagenoeg volledig werden opgenomen. De gebruikte terminologie is echter in veel gevallen afwijkend.

De basisactiviteiten uit Competentfiche H220701 stemmen als volgt overeen met de competenties uit het beroepskwalificatiedossier machinaal houtbewerker:

- “Kenmerken van het te maken meubel bepalen of herstellingen identificeren volgens de verwachtingen van de klant en de esthetische en technische vereisten” (Id 5053) werd niet opgenomen omdat dit behoort tot de activiteiten van de meubelmaker.
- “Verschillende productiestappen van het meubilair bepalen, het nodige materieel en toebehoren kiezen of profielmessen en/of mallen (laten) maken” (Id 5119-c) vormt een onderdeel van “Plant en bereidt de eigen werkzaamheden voor de productie voor”.
- “De te maken vorm op het hout aanduiden en de stukken massief hout of fineerhout op maat maken (planken, inlegwerk, ...)” (Id 17780-c) komt het best overeen met “Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht”.
- “Maken (zagen, draaien, frezen, schaven, ...) van de meubelonderdelen (voet, voorkant van het meubel, deurpost,...)” (Id 32534-c) vormt een onderdeel van “Selecteert, controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de (houtbewerkings)machines “, “Stelt (houtbewerkings)machines in en om” en “Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)-machines”.
- “Het fineerhout selecteren, samenvoegen en op de onderdelen van het meubel lijmen” (Id 16897) werd niet opgenomen omdat dit behoort tot de activiteiten van de meubelmaker.
- “Het meubel monteren of assembleren, de montage controleren (rechtheid, stabiliteit, vlakheid, ...) en de onderdelen bijwerken (lades, deuren, ...)” (Id 20139) werd niet opgenomen omdat dit behoort tot de activiteiten van de meubelmaker.
- “Het artikel reinigen en verpakken voor teruggave of levering aan de klant” (Id 16159) werd niet opgenomen omdat dit behoort tot de activiteiten van de meubelmaker.

De specifieke activiteiten uit Competentfiche H220701 stemmen als volgt overeen met de competenties uit het BKD machinaal houtbewerker:

- “Onderdelen maken: “Interieurelementen (houtbekleding, ...)” (Id 21677-c), “Meubels (kasten, commodes, ...)” (Id 21680-c), “Nautische elementen (tafel voor het lezen van kaarten, ...)” (Id 21678-c), “Stoelen” (Id 21681-c) komt het best overeen met “Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines”

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werkt in teamverband				
• Communiceert effectief en efficiënt	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van communicatietechnieken • Kennis van vakterminologie
• Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken	✓			
• Rapporteert aan leidinggevenden	✓			
• Werkt efficiënt samen met collega's	✓			
• Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op	✓			
• Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)		✓		
2. Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn				
• Maakt onderscheid tussen gevaarlijke en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten • Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken • Kennis van etikettering en productidentificatie
• Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen	✓			
• Sorteert afval volgens de richtlijnen			✓	
• Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten	✓			
• Werkt ergonomisch			✓	
• Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen			✓	
• Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd	✓			
• Meldt problemen aan de verantwoordelijke	✓			
3. Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk				
• Organiseert zijn werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten
• Richt de werkplaats (ergonomisch) in			✓	
• Beperkt stofemissie			✓	

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

• Sorteert afval volgens de richtlijnen			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
• Houdt de werkplek schoon			✓	
• Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op			✓	
• Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd	✓			
• Gebruikt (stof)afzuigapparatuur/installaties			✓	
• Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen			✓	

4. Gebruikt stromen duurzaam en beperkt geluidshinder

• Gebruikt water voor taken & schoonmaak efficiënt			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften • Kennis van materialen en gereedschappen • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines
• Gebruikt machines en gereedschappen efficiënt			✓	
• Beperkt het lawaai: gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen, implementeert preventiemaatregelen voor omgeving			✓	

5. Plant en bereidt de eigen werkzaamheden voor de productie voor

• Neemt kennis van de eigen werkopdracht	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van tekeningen • Kennis van informatiebronnen • Kennis van vakterminologie • Kennis van werkdocumenten • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden
• Leest en begrijpt (werk)tekeningen	✓			
• Controleert de aangeleverde (productie)gegevens (aantal, compleetheid, juistheid, ...)	✓			
• Neemt de planning door	✓			
• Bepaalt de uit te voeren bewerkingen	✓			
• Bepaalt een optimale werkvolgorde	✓			
• Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke	✓			
• Beheert administratie: houdt planning en	✓			

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

eventuele documenten die de ploegbaas overgemaakt heeft bij				
6. Controleert (de voorraad) grondstoffen en materialen (beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, kwaliteitsafwijkingen, ...)				
• Houdt de voorraad bij en vult aan			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van vakterminologie • Kennis van werkdocumenten • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Kennis van etikettering en productidentificatie
• Signaleert tekorten	✓			
• Controleert de te verwerken grondstoffen en materialen en onderneemt actie bij afwijkingen (gebreken, vochtigheid, ...)		✓		
• Stemt de hoeveelheid af op de opdracht	✓			
• Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens		✓		
• Houdt rekening met de interne codering	✓			
• Selecteert, controleert en hanteert materialen/gereedschappen			✓	
7. Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht (uitsmetten, opdelen, aftekenen, paren, ...)				
• Leest en begrijpt (werk)tekeningen	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van tekeningen • Kennis van werkdocumenten • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van afschrijfmethodes • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines
• Kantrecht en/of kort ruw hout af			✓	
• Deelt plaatmateriaal optimaal in (richting, beschadiging, ...)			✓	
• Tekent uit te zagen onderdelen uit			✓	
• Zaagt de onderdelen op de juiste afmeting uit volgens borderel of zaagplan			✓	
• Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde			✓	
• Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...)			✓	
• Schrijft onderdelen volgens een éénvormige afschrijvingsmethode en maataanduiding af			✓	

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

8. Selecteert, controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de (houtbewerkings)machines			
• Houdt zich aan procedures en voorschriften	✓		<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van hout en plaatmaterialen • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van snijgereedschappen • Kennis van verspaningstechnologie en -technieken • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van functionele rekenvaardigheden • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines
• Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren bewerking		✓	
• Controleert (snij)gereedschappen (standtijd, mec/man, ...)	✓		
• Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan		✓	
• (De)monteert (snij)gereedschappen in/op de machine en stelt ze af		✓	
• Bergt (snij)gereedschappen veilig op		✓	
• Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen		✓	
• Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen		✓	
9. Stelt (houtbewerkings)machines in en om			
• Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches	✓		<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van randapparatuur • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines
• Stelt de juiste aanvoersnelheid en toerental in	✓		
• Stelt de parameters en coördinaten manueel of (semi)computergestuurd in	✓		
• (De)monteert en stelt hulpstukken en beveiligingen in		✓	
• Maakt een proefstuk		✓	
• Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen		✓	
10. Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de (houtbewerkings)machines			
• Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft	✓		<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok
--------------	--------------	--------------------------------------

ze na				<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines
<ul style="list-style-type: none"> • Doet veiligheidscontroles aan de (houtbewerkings)machines 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud aan de (houtbewerkings)machine op 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Meldt problemen aan de verantwoordelijke 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Legt de werkzaamheden stil indien nodig 		✓		

11. Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines

<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van randapparatuur • Kennis van verspaningstechnologie en -technieken • Kennis van bewerkingsmethodes • Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen • Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert de beveiliging voor het opstarten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Start, stopt en bedient de machines om hout te bewerken 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Schaaft tot ontruwde vlakken 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Zaagt op maat 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Boort gaten 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Brengt profileringen aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Schuurt werkstukken tot de gewenste afwerkingsgraad op 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt, indien nodig, gebruik van mallen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Controleert kwaliteit en maatvoering 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Onderneemt actie bij onvoorziene 		✓		

Activiteiten	Vaardigheden	Kenniselementen per activiteitenblok	
--------------	--------------	--------------------------------------	--

omstandigheden of problemen			
12. Voert preventief basisonderhoud uit van de (houtbewerkings)machines			
<ul style="list-style-type: none"> • Merkt noodzaak aan technisch onderhoud op 		✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst de (houtbewerkings)machines in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen 	✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke 	✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Registreert basisonderhoud 	✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van informatiebronnen • Kennis van materialen en gereedschappen • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen • Kennis van etikettering en productidentificatie • Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines 			
13. Transporteert intern grondstoffen, constructieonderdelen en materialen			
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan procedures en voorschriften 	✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Verplaatst veilig en op ergonomisch verantwoorde wijze 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Verpakt, beschermt voor transport (vochtigheid, temperatuur, lichtinval, ...) 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Laadt, lost (interne) transportmiddelen conform de richtlijnen (max. gewicht, aantal, ...) 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Bevestigt en beveiligt tegen vervoerrisico's (het zekeren van ladingen, ...) 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Past hef- en tiltechnieken toe 			✓
<ul style="list-style-type: none"> • Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen 		✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken • Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden • Kennis van (interne) transportmiddelen • Kennis van verpakkingstechnieken • Kennis van laad- en zekeringstechnieken • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen • Kennis van (veiligheids)pictogrammen 			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken
- Basiskennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden
- Basiskennis van tekeningen

- Kennis van communicatietechnieken
- Kennis van voorschriften rond afval en gevaarlijke producten
- Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften
- Kennis van informatiebronnen
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van werkdocumenten
- Kennis van hout en plaatmaterialen
- Kennis van materialen en gereedschappen
- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van randapparatuur
- Kennis van afschrijfmethodes
- Kennis van snijgereedschappen
- Kennis van verspaningstechnologie en -technieken
- Kennis van bewerkingsmethodes
- Kennis van (interne) transportmiddelen
- Kennis van verpakkingstechnieken
- Kennis van laad- en zekeringstechnieken
- Kennis van controle- en meetmethoden en -middelen
- Kennis van functionele rekenvaardigheden
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van etikettering en productidentificatie

- Grondige kennis van (NC) (houtbewerkings)machines

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert effectief en efficiënt
- Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
- Rapporteert aan leidinggevenden
- Werkt efficiënt samen met collega's
- Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op
- Maakt onderscheid tussen gevaarlijke en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen
- Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen
- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
- Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd

- Neemt kennis van de eigen werkopdracht
- Leest en begrijpt (werk)tekeningen
- Controleert de aangeleverde (productie)gegevens (aantal, compleetheid, juistheid, ...)
- Neemt de planning door
- Bepaalt de uit te voeren bewerkingen
- Bepaalt een optimale werkvolgorde
- Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke
- Beheert administratie: houdt planning en eventuele documenten die de ploegbaas overgemaakt heeft bij
- Signaleert tekorten
- Stemt de hoeveelheid af op de opdracht
- Houdt rekening met de interne codering
- Houdt zich aan procedures en voorschriften
- Controleert (snij)gereedschappen (standtijd, mec/man, ...)
- Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches
- Stelt de juiste aanvoersnelheid en toerental in
- Stelt de parameters en coördinaten manueel of (semi)computergestuurd in
- Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na
- Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
- Controleert de beveiliging voor het opstarten
- Controleert kwaliteit en maatvoering
- Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
- Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke
- Registreert basisonderhoud

Probleemoplossende vaardigheden

- Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)
- Controleert de te verwerken grondstoffen en materialen en onderneemt actie bij afwijkingen (gebreken, vochtigheid, ...)
- Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens
- Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
- Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud aan de (houtbewerkings)machine op
- Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen
- Legt de werkzaamheden stil indien nodig
- Merkt noodzaak aan technisch onderhoud op

Motorische vaardigheden

- Sorteert afval volgens de richtlijnen
- Werkt ergonomisch
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Organiseert zijn werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde
- Richt de werkplaats (ergonomisch) in
- Beperkt stofemissie
- Houdt de werkplek schoon
- Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op

- Gebruikt (stof)afzuigapparatuur/installaties
- Gebruikt water voor taken & schoonmaak efficiënt
- Gebruikt machines en gereedschappen efficiënt
- Beperkt het lawaai: gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen, implementeert preventiemaatregelen voor omgeving
- Houdt de voorraad bij en vult aan
- Selecteert, controleert en hanteert materialen/gereedschappen
- Kantrecht en/of kort ruw hout af
- Deelt plaatmateriaal optimaal in (richting, beschadiging, ...)
- Tekent uit te zagen onderdelen uit
- Zaagt de onderdelen op de juiste afmeting uit volgens borderel of zaagplan
- Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde
- Brengt merktekens aan op de werkstukken (paringstekens, ...)
- Schrijft onderdelen volgens een éénvormige afschrijvingsmethode en maataanduiding af
- Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren bewerking
- Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan
- (De)monteert (snij)gereedschappen in/op de machine en stelt ze af
- Bergt (snij)gereedschappen veilig op
- Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen
- (De)monteert en stelt hulpstukken en beveiligingen in
- Maakt een proefstuk
- Doet veiligheidscontroles aan de (houtbewerkings)machines
- Start, stopt en bedient de machines om hout te bewerken
- Schaافت tot ontruwde vlakken
- Zaagt op maat
- Boort gaten
- Brengt profileringen aan
- Schuurt werkstukken tot de gewenste afwerkingsgraad op
- Maakt, indien nodig, gebruik van mallen
- Plaatst de (houtbewerkings)machines in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud
- Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit
- Verplaatst veilig en op ergonomisch verantwoorde wijze
- Verpakt, beschermt voor transport (vochtigheid, temperatuur, lichtinval, ...)
- Laadt, lost (interne) transportmiddelen conform de richtlijnen (max. gewicht, aantal, ...)
- Bevestigt en beveiligt tegen vervoerisico's (het zekeren van ladingen, ...)
- Past hef- en tiltechnieken toe

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in de werkplaats binnen ondernemingen.
- Dit beroep wordt meestal in teamverband uitgeoefend.
- Het vertrekpunt is een duidelijk afgebakende werkopdracht, geen werktekening.
- De werkopdrachten worden vaak afgebakend in de tijd.
- De houtsector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaam houtgebruik. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.

- Bij het werken met machines kan er lawaaihinder en (hout)stof voorkomen.
- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.

Handelingscontext

- Oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, toewijding en zin voor esthetiek te werken.
- Op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze uitwisselen van informatie met collega's en derden.
- Aandacht hebben voor gevaarlijke situaties, veiligheidssignalisatie op de werkplek respecteren en persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen met zorg gebruiken en onderhouden.
- Omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheidsvoorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig omgaan met enkelvoudige conventionele (houtbewerkings)machines, gereedschappen en materialen.
- Het gaat om gestandaardiseerd werk en repetitieve handelingen.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van opgelegde werkopdrachten en het voorbereiden van de eigen werkzaamheden
- het uitvoeren van zijn werkzaamheden, voorbereiden, het bewerken en controleren
- het gebruiken van gereedschappen en machines

Is gebonden aan

- instructies en een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning
- veiligheids- en milieuvoorschriften, technische voorschriften, productfiches, werktekeningen en plannen

Doet beroep op

- de leidinggevende voor de werkopdracht, (productie)gegevens (hout-, meet- en materiaalstaat), planning, melden van problemen/storingen en bijkomende instructies
- (onderhouds)technieker en/of derden voor storingen, technische interventies en/of onderhoud aan het machinepark

Verantwoordelijkheid

- Werkt in teamverband
- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn
- Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk
- Gebruikt stromen duurzaam en beperkt geluidshinder
- Plant en bereidt de eigen werkzaamheden voor de productie voor
- Controleert (de voorraad) grondstoffen en materialen (beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, kwaliteitsafwijkingen, ...)

- Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht (uitsmetten, opdelen, aftekenen, paren, ...)
- Selecteert, controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de (houtbewerkings)machines
- Stelt (houtbewerkings)machines in en om
- Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de (houtbewerkings)machines
- Bewerkt onderdelen met (houtbewerkings)machines
- Voert preventief basisonderhoud uit van de (houtbewerkings)machines
- Transporteert intern grondstoffen, constructieonderdelen en materialen

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen vereisten.

Vereiste attesten

Er zijn geen attesten vereist

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Officiële cijfers over de tewerkstelling per beroep zijn niet beschikbaar.

Vanuit de sector “stoffering en houtbewerking” werd daarom een raming gemaakt op basis van beschikbare gegevens. Daarin stellen we vast dat ongeveer 33% van de werknemer uit PC 125 (Vlaanderen) en 10% van de werknemers uit PC 126 (Vlaanderen) tewerkgesteld worden als machinaal houtbewerker.

werknemers PC 126 www.werk.be		bron:		totaal werknemers per cluster	% machinaal houtbewerker	machinaal houtbewerker
werknemers PC 125 bron: www.werk.be		2099				
		13006				
cluster "meubel"		56,40%		7335	10%	734
cluster "bouwelementen"		15,40%		2003	10%	200
cluster "andere"		4,30%	4,30%	559	65%	364
cluster "houtzagerij"		30%	30%	630	25%	157
cluster "houthandel"		65%	65%	1364	40%	546
					totaal:	2001

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren (ontvangen jobs in 2012)

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vijfhoonde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Leper	Aalst-Quadenaaide	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures	
NEC zonder uitzendopdr.	Chemie, rubber en kunststof													1		1	1	
	Vervaardiging van bouwmaterialen								1								1	
	Vervaardiging van machines en toestellen							1									1	
	Hout- en meubelindustrie	1	3	11	4		7	4	5	2	5	2		7			51	13
	Overige industrie	1		1				2					1				5	5
	Bouw	5	1	9	0	1		4				1	3	1			25	5
	Groot- en kleinhandel	1			1			2	2	4			1	2			13	4
	Zakelijke dienstverlening			0	1		1								1		3	1
	Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling			1	0		1	5	4			2	2	25		3	43	3
	Diensten aan personen											1					1	1
	Onderwijs	1												1			2	1
Maatschappelijke dienstverlening	0												2			2	1	
TOTAAL		9	4	22	6	1	9	18	12	6	8	7	33	10	3	148	29	

i. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

Voor het beroep 'machinaal houtbewerker'

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie) op het einde van de maand december

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	32	45	28	32	58	29	33	28	25	37	28	29
Uitzendopdr.	9	29	16	12	36	33	40	26	46	103	214	123
TOTAAL	41	74	44	44	94	62	73	54	71	140	242	152

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vibroonde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-leper	Aalst-Oude naarde	Gent	St. Niklaas-Denendronde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr.			2	2	1		15	1	1	1	1	3	2		29
Uitzendopdrachten	2	1	9	4		2	67	3	2	14	2	6	11		123
TOTAAL	2	1	11	6	1	2	82	4	3	15	3	9	13		152

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	221	215	192	181	207	254	238	213	134	170	217	148
Uitzendopdr.	191	396	437	595	528	1178	1311	784	361	456	687	552
TOTAAL	422	611	629	776	735	1432	1549	997	495	626	904	700

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio in 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vibroonde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-leper	Aalst-Oude naarde	Gent	St. Niklaas-Denendronde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.	9	4	22	6	1	9	18	12	6	8	7	33	10	3	148
Uitzendopdr.	11	7	30	10	4	17	273	42	16	41	18	43	27	13	552
TOTAAL	20	11	52	16	5	26	291	54	22	49	25	76	37	16	700

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden (einde december 2012 op basis van max. 8 beroepsaspiraties)

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-kerper	Aalst-Oudevaarde	Gent	St-Niklaas-Dendermonde	Limburg-Oost	Limburg-West	TOTAAL
TOTAAL	59	17	44	9	9	15	59	45	36	40	24	34	36	427

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Machinaal houtbewerker is geen knelpuntberoep.

4. Samenhang

Onderstaande beroepen binnen de beroepencluster "meubel, interieur en schrijnwerk" beschikken over heel wat gemeenschappelijke competenties. Dat houdt onder meer in dat mits aanvullende opleiding machinaal houtbewerker in verschillende beroepen inzetbaar zijn.

De machinaal houtbewerker komt in verschillende subsectoren (plaatmateriaal, meubel & zitmeubel, schrijnwerkelementen, houten verpakking) in de houtbewerking voor.

